

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1991/12

Karar Sayısı: 1991/9

Karar Günü: 12.4.1991

R.G. Tarih-Sayı :02.05.1991-20859

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Afyon İcra (Ceza) Hakimliği

İTİRAZIN KONUSU: 9.4.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'na, 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Yasa'yla eklenen "352/a" maddesinin iptali istemidir.

I- OLAY:

12.4.1990 gününde düzenlenmiş, 17.9.1990 ödeme günlü, 90 bin Tl.lık emre muharrer senedin ödenmesi için 27.11.1990 gününde alacaklısı tarafından icraya konulmasıyla gönderilen ödeme emrine itiraz etmeyen ve yasal süresi içinde mal beyanında bulunmayan borçlusunun İcra ve İflâs Yasası'nın ilgili maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle alacaklı vekili İcra (Ceza) Hakimliğine başvurmuş; savunmasında borcunu ödemediğini ve mal beyanında bulunmadığını da doğrulayan borçlu sanık ceza verilirse ertelenmesi dileğini açıklamış; dosyayı inceleyen yerel mahkeme İcra ve İflâs Yasası'nın baktığı davada uygulayacağı 352/a maddesini kendiliğinden Anayasa'ya aykırı görerek iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurma kararı vermiştir.

III- YASA METİNLERİ:

A. İptali İstenen Yasa Kuralı:

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflâs Yasası'na 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Yasa'nın 44. maddesiyle eklenen itiraz konusu "352/a" maddesi şöyledir:

"Madde 352/a- Bu Kanun uyarınca hükmolunan cezalar tecil edilemez, hürriyeti bağlayıcı cezalar 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı para cezasına ve tedbirlere çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükmü uygulanamaz."

B. İlgili Yasa Kuralı:

İcra ve İflâs Yasası'nın itiraz konusu maddeyle ilgili, önce 18.2.1965 günlü, 538 sayılı Yasa'nın 132. maddesiyle, sonra 6.6.19.85 günlü, 3222 sayılı Yasa'nın 39. maddesiyle değişik 337. maddesinin son biçimi de şöyledir :

"Müddeti içinde beyanda bulunmak üzere mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı beyanda bulunmayan borçlular, alacaklının şikâyeti üzerine, tetkik mercii tarafından on günden bir aya kadar hafif hapis cezasıyla mahkûm edilir. Borçlunun haczi kabil mallarını alacaklının bildiği veya bilmesi lazım geldiği ispat olunursa borçluya ceza verilmez.

162, 209, 216 ncı maddeler hükümlerine muhalefet eden müflis hakkında da iflâs idaresinin vereceği müzekkere üzerine tetkik mercii tarafından aynı ceza hükmolunur."

C. Dayanılan Anayasa Kuralı:

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin, aykırılık görüşünü dayandığı Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesi şudur:

"Madde 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.",

IV- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, itiraz konusu maddeye ilişkin iptal isteminin Anayasa Mahkemesi'nce daha önce işin özüne girilerek reddedilmiş olması karşısında başka bir husus üzerinde durulmadan esas yönünden, karar verilmesi uygun bulunarak ilk inceleme raporu, itiraz konusuyla ilgili dava dosyası içeriğinin örnekleri, iptali istenen Yasa ve dayanılan Anayasa kurallarıyla bunların gerekçeleri ve ilgili öbür yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

1- Kendisine ödeme emri tebliğ edilmesine karşın ödeme yapmadığı gibi on günlük yasal süresi içerisinde mal beyanında da bulunmayan borçlu sanığın cezalandırılmasını isteyen alacaklı vekilinin başvurusuna bakan İcra (Ceza) Hakimliği'nin itiraz yolunu izlemesi, Anayasa'nın 152. maddesiyle 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesine uygundur.

2- Anayasa'nın 148. ve 2949 sayılı Yasa'nın 18. maddesine göre, itiraz konusu yasa maddesine ilişkin başvuruyu incelemek Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkisi içindedir.

3- İtiraz konusu yasa kuralı, başvuruda bulunan Mahkemenin baktığı davada borçlu-sanığın eylemi nedeniyle uygulanacak kuraldır.

4- Ancak, konu Anayasa Mahkemesi'nce daha önce incelenmiş ve işin esasına girilerek başvuru reddedilmiştir. İcra ve İflâs Yasası'nın 352/a maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ilişkin Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.1986 günlü, Esas: 1985/32, Karar: 1986/9 sayılı kararı, 9.5.1986 günlü, 19102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa'nın 152. maddesinin son fıkrası, Anayasa Mahkemesi'nin işin özüne girerek verdiği recî kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı Yasa hükmünün Anayasa'ya aykırılığı savıyla yeniden başvuruda bulunulamayacağını öngörmektedir.

Aynı konuda yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak geçmesi zorunlu süre, eldeki işte, 5 yıl, 1 ay, 4 gün eksikliğiyle

Esas Sayısı : 1991/12
Karar Sayısı: 1991/9

4 yıl, 10 ay, 26 gün olmuştur. On yıl geçmeden aynı konuda yeniden başvurma olanağı bulunmadığı gibi böyle bir başvuru nedeniyle Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılması da olanaksızdır. Yerel Mahkemenin, anayasal süre dolmadan böyle bir başvuruda bulunmaya yetkisi yoktur.

İtirazın yetkisizlik nedeniyle reddine karar verilmelidir.

V- SONUÇ:

'9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'na 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Yasa'yla eklenen "352/a" maddesinin iptaline ilişkin itirazın, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

12.4.1991 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Yılmaz ALİEFENDIOĞLU	Servet TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Mustafa ŞAHİN	İhsan PEKEL	Selçuk TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Ahmet N. SEZER	Erol CANSEL	Yavuz NAZAROĞLU
Üye	Üye	
Güven DİNÇER	Haşim KILIÇ	